

Inatsisartut
Att. Ole Christiansen
inatsisartut@inatsisartut.gl, Cc olech@ina.alla.gl

Høringssvar Forslag til ændring af Inatsisartutlov om tidens bestemmelse

26-07-2024
Sags nr.: 2024 - 14334
Dok. nr. 24374613

Inatsisartut har den 10. juli 2024 fremsendt forslag til inatsisartutlov om ændring af inatsisartutlov om tidens bestemmelse i høring med høringsfrist 5. august kl. 12 fra Inatsisartut. Departementet for Boliger og Infrastruktur takker for muligheden for at kommentere forslaget.

Postboks 909
3900 Nuuk
Tlf.: (+299) 34 50 00
E-mail: box909@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Departementet konstaterer at forslaget har to elementer:

- Ændring af tidszonen fra UTC-2 til UTC-3
- Ophævelse af sommertiden

Departementet anbefaler, at tidszonen fastholdes som UTC-2, og sommertiden bibeholdes så længe vores primære samarbejdslande, herunder Danmark, fortsætter med at have sommertid.

Kommentarer til ændring af tidszonen

Før tidszoneskiftet til UTC-2 var Departementet for Boliger og Infrastruktur i dialog med Air Greenland, som argumenterede for, at et tidszoneskift ville have væsentlig positiv økonomisk betydning for virksomheden. Baggrunden er, at internationale regler på luftfartsområdet betyder, at flyvninger som foregår over 4 eller flere tidszoner har højere omkostninger end flyvninger under 4 tidszoner. Omkostningerne forbundet med flyvninger over flere tidszoner øges ved store forsinkelser. Flytning af tidszonen fra UTC-3 til UTC-2 betød, at tidszoneforskellen blev reduceret fra 4 til 3 timer, og Air Greenlands omkostninger forbundet med forsinkelser blev derfor mindsket.

Vi skal minde om Air Greenlands høringssvar fra 2022 i forbindelse med høringen over forslag til Inatsisartutlov om tidens bestemmelse, hvor virksomheden skrev:

"I tilfælde hvor atlantflyet pga. eksempelvis dårligt vejr på kysten, må afvente indkomne indenrigsmaskiner, vil forslaget betyde at atlantmaskinen kan komme hurtigere afsted med færre konsekvenser for næste dags program. Og med færre gener for kunderne. I dag vil det i dette scenarie være nødvendigt at lade besætningen hvile minimum 14 timer i Kangerlussuaq før afgang mod København. Efter ankomst til København skal besætningen i dag hvile minimum 3 nætter før de igen kan gå i produktion. Med 3 timers forskel vil atlantflyet kunne nøjes med at vente i 10 timer i Kangerlussuaq, hvorefter besætningen kun behøver én nats hvile før produktion. Det vil både betyde en fordel for passagererne og øget fleksibilitet for selskabet."

En tidszoneændring til UTC-3 vil dermed give mindre fleksibilitet for Air Greenland, ligesom de øgede udgifter vil kunne mærkes i prissætningen. Det vil kunne mærkes af

Air Greenlands kunder, Afledt må det formodes at kunne få konsekvenser for turistindustrien.

Med tidszonen UTC-2 er der 3 timer både til det meste af Europa og til USA's og Canadas østkyst. Air Greenland vil dermed have forbedrede muligheder for at anvende de samme besætninger til at etablere flyvninger til Nordamerika til gavn for turistindustrien.

Air Greenland har indrettet sin virksomhed på tidszonen UTC-2, og en tilbagetræden til UTC-3 forventes at medføre mærkbare udgifter. Derfor finder departementet det misvisende, at der i forslagets bemærkninger står: "*De negative konsekvenser [for erhvervslivet] forventes dog at være begrænsede*".

Derudover vil en ændring af tidszonen til UTC-2 betyde, at der er mindre tid til onlinemøder mv. til samarbejdspartnere i Danmark. Det gælder særligt for kontakter der alene kan foregå om morgenen eller formiddagen i Danmark.

Bemærkninger anfører, at forslaget vil kunne have positive konsekvenser for folkesundheden. Departementet har ikke udtale sig om konsekvenser for folkesundheden, men departementet konstaterer, at forslagets bemærkninger henviser til anbefalinger fra en arbejdsgruppe under Sundhedsministeriet i Island. Arbejdsgruppen henviste til undersøgelser øjensynlig foretaget i Europa og USA. Departementet for Boliger og Infrastruktur savner, at der tages stilling til den relative betydning af, at dagslængder i Grønland varierer voldsomt over året og i forskellige dele af landet. Det er dermed uklart hvor stor del af befolkningen, der vil opleve at skulle opleve de nævnte problemer specifikt på grund af tidszonen modsat den naturlige variation i dagslængden.

Departementet bemærker, at der i forslagets bemærkninger henvises til at "flere har oplevet, at tidszone-ændringen har haft indflydelse på deres børn, som har haft svært ved at falde i søvn om aftenen og svært ved at stå op og gå i skole om morgenen. Man har også kunnet læse, at mange fiskere og fangere i Nordvestgrønland er trætte af at vente til op ad formiddagen, før solen står op, så de kan tage ud på fangst". Departementet finder det bemærkelsesværdigt, at bemærkningerne ikke samtidig henviser til mediernes omtale af sportsfolk, som er positive for flytningen af tidszonen til UTC-2, fordi ændringen giver mere lys tid om eftermiddagen, der blandt andet kan anvendes til udendørs aktiviteter, ligesom nogle var tilfredse med at bedre lys om eftermiddagen giver bedre mulighed for familieliv.

Kommentarer til permanent ophævelse af sommertiden

Formålet med sommertid i Grønland er at lette samarbejde og samfærdsel med lande, som har sommertid.

Danmark og det øvrige Europa, det meste af Canada (herunder Nunavut) og USA har sommertid, mens Island er ophørt med sommertid. Det bemærkes dog, at de ovennævnte lande ikke overgår til sommertid på samme dato.

På nuværende tidspunkt er tidsforskellen til Danmark 3 timer på alle tider af året. Hvis forslaget vedtages, og Grønland går tilbage til UTC-3 samt ophæver sommertiden, vil tidsforskellen til Danmark være 4 timer om vinteren og 5 timer om sommeren. Hvis sommertiden ophæves uden tidszoneskift, vil tidsforskellen til Danmark være 3 timer om vinteren og 4 timer om sommeren. Hvis man vælger udelukkende at ophæve

sommertiden, vil det stadig få økonomiske konsekvenser for Air Greenland på grund af de nævnte internationale regler på luftfartsområdet.

Med en større tidsforskel (5 timer) vil samarbejdet og kommunikation (herunder onlinemøder) med samarbejdspartnere i Danmark blive besværliggjort, idet der vil være et kortere tidsrum, som falder inden for almindelig arbejdstid i både Grønland og Danmark.

Kommentar til iværksættelsesdatoen

Vi bemærker, at iværksættelsesdatoen er sat til den 27. oktober 2024. Dette indebærer, at Inatsisartutloven skal træde i kraft dage eller højst uger efter, at den er vedtaget.

Det betyder, at erhvervslivet ikke vil have tid til at tilpasse sig ændringen. Det er særligt et problem for erhvervsdrivende, som planlægger på tværs af tidszoner, herunder Air Greenland som koordinerer tidsplaner med lufthavne i Grønland og i udlandet. Hvis forslaget vedtages, vil Air Greenland med meget kort varsel få ændret et grundvilkår for deres forretning, som har betydning for virksomhedens økonomi.

Derudover vil det også tage tid at få tidszoneskiftet anmeldt til og gennemført af internationale fora, som fører oversigter over tidszoner.

Vi skal derfor kraftigt fraråde en så kort frist for gennemførelse af et tidszoneskift. På baggrunden af erfaringerne fra tidszoneskiftet til UTC-2, vil Departementet for Boliger og Infrastruktur anbefale, at der minimum afsættes et år fra eventuel vedtagelse til ikrafttrædelsen.

Anbefaling om evaluering

Som nævnt er der forhold, der taler for og imod ændring af tidszonen tilbage til UTC-3. Departementet for Boliger og Infrastruktur skal derfor anbefale, at der ikke bliver truffet beslutning om ændring af tidszonen, før der er foretaget en evaluering af den eksisterende tidszoneændring. Denne evaluering bør give mulighed for, at både tilfredse og utilfredse borgere kan blive hørt. Evalueringen bør finde sted på et tidspunkt, hvor befolkningen har vænnet sig til den nye tidszone, så den reelt evaluerer tidszonen UTC-2 og ikke tilvænningen til en ny tidszone. Ligeledes bør evalueringen skelne mellem tidszonen og anvendelsen af sommertid.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Dorte Juul Munch
dojm@nanoq.gl